

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет педагогічної освіти та соціальної роботи
Кафедра теорії і методики початкової освіти

СИЛАБУС

нормативного освітнього компонента

МЕТОДИКА НАВЧАННЯ

ПРИРОДНИЧОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ

підготовки бакалавра

спеціальності 013 Початкова освіта

освітньо-професійної програми Початкова освіта

Луцьк – 2025

Силабус нормативного освітнього компонента «МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ПРИРОДНИЧОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ» підготовки *бакалавра*, галузі знань *01 Освіта / Педагогіка*, спеціальності *013 Початкова освіта*, за освітньо-професійною програмою *Початкова освіта*

Розробник: Рославець Р. М. , доцент кафедри теорії і методики початкової освіти, кандидат педагогічних наук

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми

Вітюк В. В.

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри теорії і методики початкової освіти

протокол № 2 від 29 серпня 2025 р.

Завідувач кафедри

Пріма Р. М.

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма здобуття освіти	01 Освіта / Педагогіка 013 Початкова освіта Початкова освіта Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	Нормативний
Кількість годин/кредитів: 120/4		Рік навчання – 2
		Семестр – 3-4
ІНДЗ: немає		Лекції – 30 год
		Практичні – 28 год Лабораторні – 14 год Індивідуальні –
		Самостійна робота – 42 год
		Консультації – 6 год
Форма контролю: екзамен		
Мова навчання: українська		

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові: Рославець Руслана Миколаївна

Науковий ступінь: кандидат педагогічних наук

Вчене звання: доцент

Посада: доцент кафедри теорії і методики початкової освіти

Контактна інформація (0503784270, roslavecj@gmail.com)

Дні занять:

[відповідно до розкладу](#)

<https://ps.vnu.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація

Силабус освітнього компонента «Методика навчання природничої освітньої галузі» є нормативним документом факультету педагогічної освіти та соціальної роботи Волинського національного університету імені Лесі Українки, який розроблено кафедрою теорії і методики початкової освіти на основі освітньо-професійної програми підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти відповідно до навчального плану для галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності Початкова освіта денної форми здобуття освіти. Зміст освітньої природничої галузі представлений в інтегрованому курсі «Я досліджую світ».

Методологічною основою освітнього компонента є Державний стандарт початкової освіти (2018 р.), проєкт Державного стандарту початкової освіти (2025 р.), Концепція Нової української школи (2018 р.), Закон України «Про освіту» (2017 р. зі змінами 21.08.2025 р.), Закон України «Про повну загальну середню освіту» (2020 р. зі змінами 21.08.2025 р.), Закон України «Про вищу освіту» (2017 р. зі змінами 21.08.2025 р.), Професійний стандарт «Вчитель закладу загальної середньої освіти» (2024 р.).

У процесі вивчення освітнього компонента «Методика навчання природничої освітньої галузі» здобувачі освіти ознайомлюються з методикою навчання природничої освітньої галузі в 1–4 класах, готуються до майбутньої професійної діяльності в сучасних умовах Нової української школи. Освітній компонент спрямовано на засвоєння традиційної методики навчання.

Під час лекційних і практичних занять, індивідуальної та самостійної роботи здобувачі вищої освіти вивчають найбільш ефективні методи та засоби навчання природничої галузі залежно від змісту навчального матеріалу, індивідуальних особливостей молодших школярів,...

2. Пререквізити: знання, уміння й навички, компетентності, яких набули здобувачі вищої освіти в процесі опанування освітніх компонентів «Основи природознавства», «Інформаційно-комунікаційні технології в початковій освіті», «Діяльнісний підхід у початковій школі».

Постреквізити: знання, уміння й навички, компетентності, яких набудуть здобувачі освіти в ході засвоєння освітнього компонента, стануть необхідною основою для вивчення таких ОК: «Сучасний урок інтегрованого навчання в початковій школі», написання курсових робіт з фахових методик початкової освіти, складання атестаційного іспиту.

3. Мета і завдання освітнього компонента.

Метою освітнього компонента «Методика навчання природничої освітньої галузі» є формування компетентностей у галузі природничих наук, техніки і технологій, екологічної та інших ключових компетентностей шляхом опанування знань, умінь і способів діяльності, розвитку здібностей, які забезпечують успішну взаємодію з природою, формування основи наукового світогляду і критичного мислення, становлення відповідальної, безпечної і природоохоронної поведінки здобувачів освіти у навколишньому світі на основі усвідомлення принципів сталого розвитку.

Основними завданнями вивчення ОК є освітні та виховні завдання, формування життєвих, соціальних, громадянських компетентностей здобувачів початкових класів у їх ставленні до природи, суспільства, інших людей і самих себе, а також найважливіших людських якостей, необхідних у власному житті, в різних сферах діяльності й співіснуванні з іншими живими істотами; виховання гуманної, соціально активної особистості, яка усвідомлює свою належність до різних елементів етносоціального й соціально-культурного середовища, здатної розуміти значення життя як найвищої цінності; усвідомлювати переваги чеснот, норм, настанов та якостей, притаманних громадянину демократичного суспільства; оволодіння способами діяльності і моделями поведінки, які відповідають чинному законодавству України, враховують інтереси і потреби громадян, передбачають повагу і взаєморозуміння між людьми; розвиток навичок взаємодії у сім'ї, колективі, суспільстві через активне спілкування з соціальним оточенням, накопичення досвіду комунікативної діяльності, толерантної поведінки, співпереживання і солідарності з іншими людьми; формування основ споживчої культури, вміння самостійно прийняти рішення щодо власної поведінки у різноманітних життєвих ситуаціях тощо.

4. Результати навчання (компетентності)

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі вищої освіти повинні оволодіти такими компетентностями:

Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі початкової освіти з розумінням відповідальності за свої дії.
Загальні компетентності	<i>Загальні компетентності, визначені Стандартом вищої освіти</i>
	ЗК-3. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
	ЗК-4. Здатність працювати в команді.
	ЗК-5. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
	ЗК-6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
	ЗК-7. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.
	ЗК-8. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

	<p>ЗК-9. Здатність здійснювати здоров'язбережувальну діяльність в освітньому закладі та створювати психолого-педагогічні умови для психосоціальної підтримки розвитку і навчання дітей в умовах надзвичайних ситуацій на основі усвідомлення цінності життя та здоров'я учасників освітнього процесу.</p> <p>Загальні компетентності, визначені ЗВО</p> <p>ЗК-10. Здатність безпечно та ефективно застосовувати інформаційно-комунікаційні технології в майбутній професійній діяльності, зокрема в умовах дистанційного навчання, в особистісному розвитку та життєвих ситуаціях.</p>
<p>Спеціальні (фахові) компетентності</p>	<p>Загальні компетентності, визначені Стандартом вищої освіти</p> <p>СК-1. Здатність спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово.</p> <p>СК-2. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, використовувати відкриті ресурси, інформаційно-комунікаційні та цифрові технології, оперувати ними в професійній діяльності.</p> <p>СК-3. Здатність до інтеграції та реалізації предметних знань як основи змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної.</p> <p>СК-3.1. Природнича компетентність. Здатність до застосування професійно профільованих природничо-наукових знань і практичних умінь і навичок, які є теоретичною основою побудови змісту природничої освітньої галузі початкової освіти.</p> <p>СК-4. Здатність управляти власними емоційними станами, налагоджувати конструктивну та партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу, формувати мотивацію здобувачів початкової освіти до навчання та організовувати їхню пізнавальну діяльність.</p> <p>СК-5. Здатність до проєктування осередків навчання, виховання й розвитку здобувачів початкової освіти.</p> <p>СК-6. Здатність до організації освітнього процесу в початковій школі з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, розвитку в них критичного мислення та формування ціннісних орієнтацій.</p> <p>СК-7. Здатність до моделювання змісту відповідно до очікуваних результатів навчання, добору оптимальних форм, методів, технологій та засобів формування ключових і предметних компетентностей молодших школярів у процесі вивчення освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної.</p> <p>СК-9. Здатність до різних видів оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти на засадах компетентнісного підходу.</p> <p>СК-11. Здатність до здійснення профілактичних заходів щодо збереження життя та здоров'я учнів початкової школи, до надання їм домедичної допомоги, до протидії та попередження булінгу, різних проявів насильства.</p> <p>СК-12. Здатність доносити до фахівців і нефахівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення, власний досвід та аргументувати їх на засадах</p>

	<p>партнерської взаємодії в умовах початкової школи.</p> <p><i>Спеціальні (фахові) компетентності, визначені ЗВО</i></p> <p>СК-13. Здатність забезпечувати освітній процес, використовуючи педагогічний досвід учителів початкових класів Волинської області, та запроваджуючи інноваційні підходи та технології навчання освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти.</p> <p>СК-14. Здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності, визначати індивідуальні професійні потреби, умови та ресурси для безперервного професійного розвитку впродовж життя.</p>
--	---

Програмні результати навчання	
ПРН-01	Організовувати монологічну, діалогічну та полілогічну форми спілкування з молодшими школярами, іншими учасниками освітнього процесу, представниками громади, поважаючи права людини та суспільні цінності; формувати судження, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти.
ПРН-02	Управляти складною професійною діяльністю та проектами в умовах початкової школи, виробляти та ухвалювати рішення в непередбачуваних робочих та навчальних контекстах.
ПРН-03	Критично оцінювати достовірність та надійність інформаційних джерел, дотримуватися юридичних і етичних вимог щодо використання інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій у перебігу педагогічної діяльності в початковій школі.
ПРН-04	Спілкуватися із професійних питань засобами державної та іноземної мов в усній та письмовій формах, застосовувати в освітньому процесі прийоми збагачення усного й писемного мовлення молодших школярів.
ПРН-05	Організовувати освітній процес із використанням цифрових технологій та технологій дистанційного навчання молодших школярів, розвивати в учнів навички безпечного використання цифрових технологій та сервісів.
ПРН-06	Інтегрувати та використовувати академічні предметні знання як основу змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти, зокрема природничої, та трансформувати у різні форми.
ПРН-07	Планувати й здійснювати освітній процес з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, забезпечувати розвиток пізнавальної діяльності учнів, формувати в них мотивацію до навчання.
ПРН-09	Планувати та організовувати освітній процес у початковій школі, позаурочні й позашкільні заняття та заходи, використовуючи різні організаційні форми навчання та типи занять, із дотриманням принципу науковості та вимог нормативних документів початкової школи.
ПРН-10	Використовувати в освітній практиці різні прийоми формуального, поточного і підсумкового оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти, прийоми диференційованого оцінювання дітей з особливими освітніми потребами.
ПРН-12	Застосовувати методи та прийоми навчання, інновації, міжпредметні зв'язки та інтегрувати зміст різних освітніх галузей в стандартних і нестандартних ситуаціях професійної діяльності в початковій школі, оцінювати результативність їх застосування.
ПРН-13	Організовувати освітній простір з дотриманням принципів універсального дизайну, безпечно, проектувати навчальні осередки у класі спільно з молодшими школярами з урахуванням їхніх вікових особливостей, інтересів і потреб, забезпечувати дотримання вимог безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни, створювати психологічно комфортні умови освітнього процесу.

ПРН-18	Програмні результати, визначені ЗВО
	Здійснювати проектування цілісного освітнього процесу в початковій школі, створювати сприятливі умови для виховання базових духовних цінностей, соціально-значущих якостей особистості, розвитку <i>soft skills</i> в усіх учасників освітнього процесу, застосовуючи традиційні та інноваційні підходи до навчання, сучасний педагогічний досвід, освітні практики відповідно до Концепції НУШ та викликів сьогодення

Soft skills

- комунікативні уміння й навички – готовність до вільної комунікації з учасниками освітнього процесу, вміння аргументувати, переконувати та захищати власні думки й переконання;
- аналітичне та критичне мислення – вміння/здатність знаходити і структурувати матеріал, встановлювати взаємозв'язки між окремими елементами, визначати головну та другорядну інформацію;
- когнітивна гнучкість – здатність швидко адаптуватися до змін, успішно вирішувати нові виклики, проблеми;
- емоційний інтелект – ментальні здібності, які беруть участь в усвідомленні та розумінні власних емоцій, емоцій навколишніх (дітей, батьків, колег) та вміння керувати емоціями;
- креативність, оригінальність та ініціативність – здатність генерувати інноваційні ідеї, знаходити оригінальні творчі рішення, уміння вільно мислити;
- уміння працювати в команді – налагоджувати ефективну співпрацю в групі, мікрогрупі для досягнення спільної мети;
- лідерські якості – сукупність умінь, навичок, рис характеру, визнання високих результатів у діяльності, що забезпечують успіх.

5. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лекції	Практ.	Лабор.	Само ст. робота	Конс.	*Методи навчання	**Форми, методи оцінювання/Бали
Змістовий модуль 1. Методологічні основи навчання природничої освітньої галузі								
Тема 1. Методика навчання природничої освітньої галузі як педагогічна наука та її місце в системі підготовки студентів	7	2			5		РП, ЕБ, РНМД	УІО – 1 б. ПФО-2
Тема 2. Формування екологічного мислення, патріотичного, розумового та морального виховання під час вивчення природничої освітньої галузі	11	2	2	2	5		РП, ЕБ, ПС, РНМД, РП/К	УІО – 2 б. ПФО – 2 б.
Тема 3. Принципи відбору і структурування навчального матеріалу з природничої освітньої галузі в початковій школі	9	4	4		5		РП, ЕБ, РНМД, РП/К	УІО – 4 б. Т – 4 б.

Тема 4. Нормативні документи щодо навчання природничої освітньої галузі в початковій школі	15	2	4	2	5	2	ПС, РП, ЕБ, РНМД	УЮ – 4 б. ПЮ – 4 б.
Тема 5. Методика організації засвоєння знань, вироблення умінь і навичок з природничої освітньої галузі.	8	4	2	2			РП, ЕБ, РНМД	УЮ – 4 б. ПЮ – 4 б. МСО – 4 б.
Разом за змістовим модулем 1	54	14	12	6	20	2		35 б.
Змістовий модуль 2. Особливості освітнього процесу природничої освітньої галузі								
Тема 6. Методи та методичні прийоми вивчення при вивченні природничої освітньої галузі. Класифікація методів навчання	12	2	4	2	4		РП, Б, МДН, МЕН	УФО – 4б. УЮ – 4б.
Тема 7. Форми організації навчання природничої освітньої галузі у початкових класах. Урок, позакласна та позаурочна робота.	14	4	4	2	2	2	РП, ЕБ, РНМД, РП/К, СП	УФО – 4 б. УЮ – 4 б.
Тема 8. Інтерактивні методи навчання при вивченні природничої освітньої галузі. Нестандартні та нетрадиційні уроки.	20	4	4		10	2	ПС, РП, ЕБ, РНМД, РП/К, КМ, ПР	УЮ – 4 б. РК – 4 б.
Тема 9. Матеріальна база при вивченні природничої освітньої галузі.	10	2	2	2	4		РП, ЕБ, СП	УФО – 2б. УЮ – 2 б. МППВП Р/ЗД – 2б.
Тема 10. Добір наочності та обладнання до уроків з природничої освітньої галузі. Обґрунтування доцільності їх застосування.	10	4	2	2	2		ПС, П, ІЛ, ДМ, СП, ТВПР,	УФО – 2 б. УЮ – 2 б. МППВП Р/ЗД – 1 б.
Разом за змістовим модулем 2	66	16	16	8	22	4		35 б.
Види підсумкових робіт (за потреби)								Бал
Модульна контрольна робота 1								15 б.
Модульна контрольна робота 2								15 б.
Всього годин/Балів	120	30	28	14	42	6		100 б.

* **Методи навчання**

Традиційні

за джерелом знань: **словесні**: РП – розповідь, ПС – пояснення, Б – бесіда (ЕБ – евристична, РБ – репродуктивна, ВБ – вступна, ПТБ – поточна, ПДБ – підсумкова), І – інструктаж (ВІ – вступний, ПТІ – поточний, ПДІ – підсумковий), РП/К – робота з підручником/книгою, РІД – робота з інтернет-джерелами, РНМД – робота з навчально-методичними й науково-інформаційними джерелами);

наочні: ІЛ – ілюстрування, ДМ – демонстрування, СП – спостереження, РІВ – робота з інструментами візуалізації (таблицями, схемами, інтелект-картами, інфографікою, картами часу і т. ін.);

практичні: РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ВІР – вправи, завдання (РВІР – репродуктивні, ПВІР – продуктивні, КВІР – конструктивні, ТЗД – творчі), ДР – дослідні роботи, НДЗД – науково-дослідні завдання, ЗВ – звіти;

за характером пізнавальної діяльності студентів: ПІ – пояснювально-ілюстративні, РП – репродуктивні, ПВНМ – проблемний виклад навчального матеріалу, ЧП – частково-пошукові, ДС – дослідницькі.

Інноваційні: ДС – дискусія, ДБ – дебати, ПФ – портфоліо, МД – моделювання, МШ – мозковий штурм, НВ – навчаючи-вчуся, КМ – кейс-метод, ПР – проєкт, КВ – вебквест, квест, КБ – кубування за Б. Блумом, ДЩ – двосторонній щоденник, АЕ – аналітичне есе, МДН – методи дистанційного навчання, МЕН – методи електронного навчання, ММН – методи мобільного навчання, МЗН – методи змішаного навчання, МКН – методи кооперативного навчання.

**** Форми оцінювання**: усна (У), письмова (П).

***** Методи оцінювання**: УО/ПО – усне/письмове індивідуальне опитування, УФО/ПФО – усне/письмове фронтальне опитування, Т – тестування, МКР – модульна контрольна робота, МПК – метод програмованого контролю, МППВІР/ЗД – метод практичної перевірки вправ/завдань, МСК – метод самоконтролю, МСО – метод самооцінки.

6.Завдання для самостійного опрацювання

Назва змістових модулів і тем	Питання для самостійного опрацювання	К-сть годин
Змістовий модуль 1		
Методологічні основи навчання природничої освітньої галузі		
Тема 1. Методика навчання природничої освітньої галузі як педагогічна наука та її місце в системі підготовки здобувачів вищої освіти	1.Які основні компоненти методичної системи навчання природничих наук виділяються у педагогіці (цілі, зміст, методи, форми, засоби) та як вони взаємодіють між собою для досягнення результатів навчання? 2.Яке місце посідає методика навчання природничих дисциплін у системі педагогічних наук та як вона взаємодіє з психологією та дидактикою? 3.Які основні завдання стоять перед методикою навчання природничої галузі у контексті професійної підготовки майбутнього вчителя/викладача? 4.Які сучасні наукові підходи (наприклад, компетентнісний, системний, діяльнісний) складають теоретичний фундамент цієї методики як педагогічної науки? 5.У чому полягає роль методичної підготовки здобувачів вищого освіти для забезпечення якості природничої освіти в закладах загального середнього освіти?	5
Тема2. Формування екологічного мислення,	1.Яким чином вивчення природничих наук допомагає школярам усвідомити зв'язок між екологічним станом	5

патріотичного, розумового та морального виховання під час вивчення природничої освітньої галузі	<p>рідного краю та почуттям патріотизму ?</p> <p>2.Які методи викладання найкраще сприяють розвитку розумових здібностей та критичного мислення під час дослідження природних процесів?</p> <p>3.Як через вивчення біорізноманіття та екосистем формуються моральні якості особистості, зокрема відповідальність за збереження життя на Землі?</p> <p>4.Яку роль відіграє практична діяльність (наприклад, екологічні проекти чи експедиції) у поєднанні інтелектуального розвитку з вихованням любові до Батьківщини?</p> <p>5.Як саме сучасна природнича освіта трансформує знання про довкілля у стійке екологічне мислення, що визначає щоденну поведінку людини?</p> <p>6.Чи потрібно мені конкретизувати ці запитання для певної вікової групи учнів чи розробити до них варіанти відповідей?</p>	
<p>Тема3. Принципи відбору і структурування навчального матеріалу з природничої освітньої галузі в початковій школі</p>	<p>1 У чому полягає сутність інтегрованого підходу до структурування матеріалу в курсі «Я досліджую світ», і як він допомагає сформувати цілісну картину світу у дитини?</p> <p>2.Як реалізується принцип краснавства при відборі навчального матеріалу, і чому важливо враховувати особливості місцевої природи в процесі навчання?</p> <p>3.Яким чином структура природничого матеріалу має відповідати віковим особливостям пізнавальної діяльності молодших школярів (перехід від конкретно-образного до абстрактного мислення)?</p> <p>4.Як сучасні вимоги НУШ (Нової української школи) впливають на баланс між теоретичними знаннями та практико-орієнтованим матеріалом (досвідами, спостереженнями, проектами) у програмі?</p> <p>5.Яким чином структурування матеріалу допомагає формувати у учнів дослідницькі навички?</p>	5
<p>Тема 4. Нормативні документи щодо навчання природничої освітньої галузі в початковій школі</p>	<p>1.Який нормативний документ визначає обов'язкові результати навчання та компетенції школярів у природничій галузі?</p> <p>2.Через який інтегрований курс зазвичай реалізується природнича освітня галузь у 1–4 класах згідно з Типовими освітніми програмами?</p> <p>3.Яким наказом МОН затверджено перелік обладнання, необхідного для проведення природничих дослідів у початковій школі?</p> <p>4.У чому полягає основна відмінність між підходами до викладання природничих наук у програмах О. Савченко та Р. Шияна?</p> <p>5.Які інструктивно-методичні рекомендації є актуальними для вчителів природничої галузі у 2025/2026 навчальному році?</p>	5
Разом за змістовим модулем 1		20
<p>Змістовий модуль 2</p> <p>Особливості освітнього процесу природничої освітньої галузі.</p>		

<p>Тема 6. Методи та методичні прийоми вивчення при вивченні природничої освітньої галузі. Класифікація методів навчання</p>	<p>1. У чому полягає суттєва різниця між спостереженням та експериментом як методами вивчення природи?</p> <p>2. Дидактичний взаємозв'язок: Як співвідносяться поняття «метод» та «методичний прийом»? Наведіть приклад, коли один прийом використовується в різних методах.</p> <p>3. Професійне проєктування: За якими критеріями вчитель має обирати методи навчання для конкретного уроку природничого циклу?</p> <p>4. Чому діяльнісний підхід (самостійна робота) відповідає концепції НУШ краще, ніж класична ілюстративно-пояснювальна модель.</p>	4
<p>Тема 7. Форми організації навчання природничої освітньої галузі у початкових класах. Урок, позакласна та позаурочна робота</p>	<p>1. Оберіть одну конкретну тему з програми «Я досліджую світ» (наприклад, «Вода» або «Птахи») та розподіліть навчальний матеріал між трьома формами роботи.</p> <p>2. Доведіть, чому вивчення природничої галузі неможливе лише в межах уроку. Наведіть приклад конкретного досвіду чи спостереження, яке можна виконати лише як позаурочну роботу (наприклад, тривале спостереження за ростом рослини чи погодою).</p>	2
<p>Тема 8. Інтерактивні методи навчання при вивченні природничої освітньої галузі. Нестандартні та нетрадиційні уроки.</p>	<p>1. Які існують основні види нестандартних уроків (урок-експедиція, урок-суд, урок-квест тощо) та в чому їхня специфіка для природничих наук?</p> <p>2. Розробити фрагмент плану-конспекту уроку-подорожі, вказавши конкретну тему з природничої галузі та очікувані результати навчання.</p> <p>3. Розкрийте зміст груп інтерактивного навчання (кооперативне, колективно-групове, ситуативне моделювання, опрацювання дискусійних питань) та наведіть приклади методів для кожної групи.</p> <p>4. Методика Кейс-стаді (Case-study): Опишіть алгоритм розробки навчального кейсу на прикладі конкретної екологічної проблеми вашого регіону.</p> <p>5. Визначте основні ознаки нестандартного уроку. Чим він відрізняється від традиційного уроку за структурою та метою?</p> <p>6. Ігрові технології (Едьютейнмент): Спроектуйте фрагмент уроку-квесту або уроку-подорожі для школярів початкової школи з теми «Різноманітність тварин/рослин».</p> <p>7. Роль вчителя-фасилітатора: Якими професійними та особистісними якостями має володіти вчитель для ефективного управління групою дискусією (метод «Мікрофон», «Навчаючи — навчаюсь»)?</p> <p>8. Цифрова підтримка інтерактиву: Які онлайн-сервіси (наприклад, Padlet, Kahoot, PhET-симуляції) найкраще підходять для реалізації нестандартних форм уроків природничого циклу?</p> <p>Оцінювання в умовах інтеракції: Як організувати формувальне оцінювання та самооцінювання школярів під час виконання групових проєктів на уроці?</p> <p>9. Критичний аналіз ризиків: Назвіть можливі труднощі</p>	10

	<p>при впровадженні інтерактивних методів (наприклад, порушення дисципліни, брак часу) та запропонуйте шляхи їх подолання.</p> <p>10. Чи здатні інтерактивні технології (VR/AR) та нестандартні форми занять повністю замінити класичне вивчення натуральних об'єктів, чи вони лише доповнюють матеріальну базу? Обґрунтуйте межу між «навчанням» та «розвагою».</p>	
<p>Тема 9. Матеріальна база при вивченні природничої освітньої галузі.</p>	<p>1.Класифікація та функціональне призначення матеріально-технічної бази.</p> <p>2.Сформулюйте вимоги до сучасного природничого кабінету з точки зору ергономіки та безпеки. Які нормативні документи регулюють зберігання та використання лабораторного інструментарію та хімічних реактивів?</p> <p>3.Проаналізуйте роль цифрових лабораторій (наприклад, з датчиками температури, тиску, вологості) у проведенні польових досліджень та експериментів. У чому їхня перевага над традиційними вимірювальними приладами?</p> <p>4.Запропонуйте концепцію використання «підручних матеріалів» для створення саморобних приладів у разі недостатньої матеріальної бази.</p>	4
<p>Тема 10. Добір наочності та обладнання до уроків з природничої освітньої галузі. Обґрунтування доцільності їх застосування.</p>	<p>1.Проведіть порівняльний аналіз: коли на уроці ефективніше використовувати натуральний об'єкт (наприклад, живу рослину чи колекцію каміння), а коли його цифрову чи схематичну модель? Наведіть конкретні приклади.</p> <p>2.Методика використання наочності: Розробіть алгоритм підготовки вчителя до демонстраційного експерименту. Яких методичних правил слід дотримуватися, щоб демонстрація об'єкта (наприклад, моделі скелета чи мікропрепарату) була максимально ефективною для всього класу?</p>	2
<p>Разом ЗМ1 та ЗМ2</p>		42

IV. Політика оцінювання

Політика освітнього компонента. Оцінювання знань здобувачів освіти з ОК «Методика навчання мовно-літературної освітньої галузі: рідномовна освіта» здійснюється на основі результатів поточного і підсумкового контролю навчальних досягнень здобувачів освіти відповідно до Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки <https://surl.li/wyfekw>.

Завдання поточного контролю – перевірка навчальних досягнень здобувачів освіти. Завдання підсумкового модульного контролю – перевірка розуміння і засвоєння здобувачами освіти програмового матеріалу загалом, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання засвоєних знань, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми ОК тощо.

Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою: 70 балів – поточне оцінювання, 30 балів – підсумкове оцінювання.

Поточний контроль здійснено під час проведення практичних та лабораторних занять і має за мету перевірку рівня підготовленості здобувачів освіти до виконання конкретної роботи. Поточний контроль реалізується в різних формах, зокрема усне

опитування, захист проєктів, лабораторних занять, виступи на практичних заняттях, експрес-контроль, перевірка результатів виконання різноманітних індивідуальних науково-дослідних завдань, контроль засвоєння того навчального матеріалу, який заплановано на самостійне опрацювання здобувачем вищої освіти тощо. Максимальна кількість балів за кожну з форм роботи визначено у таблицях 2, 3 силабуса освітнього компонента. Результат самостійної роботи здобувачів освіти оцінюється на практичних заняттях із відповідної теми. Для отримання допуску до складання іспиту здобувач освіти має відпрацювати практичні або лабораторні роботи до дати іспиту під час основної сесії. Оцінки за відпрацьовані роботи викладач виставляє в електронний журнал успішності поруч або замість «н». У випадку, якщо здобувач освіти отримав менше, ніж 35 балів, він не може бути допущеним до екзамену і повинен бути відрахований за академічну неуспішність.

Під час складання екзамену здобувач може отримати від 0 до 30 балів.

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти під час аудиторних (практичних, лабораторних) занять

К-сть балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5	Здобувач/здобувачка освіти засвідчив/-ла осмислене розуміння теоретичних і практичних положень, матеріал висвітлює правильно, чітко, логічно, послідовно. Здобувач/здобувачка освіти вільно оперує науковою термінологією, системно усвідомлює нові для нього/неї факти, поняття, терміни, аргументовано висловлює власну думку, використовуючи основну та додаткову літературу, матеріали вебінарів, тренінгів, досвід учителів початкових класів. Здобувач/здобувачка освіти володіє загальними та спеціальними компетентностями, уміє їх застосовувати в нестандартних педагогічних ситуаціях. Знання, вміння, навички, компетентності здобувача освіти/здобувачки освіти відповідають очікуваним результатам навчання.
4	Здобувач/здобувачка освіти володіє системними знаннями, вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, добре володіє термінологією, опрацював/-ла основну та додаткову рекомендовану літературу, вміє аналізувати, встановлювати суттєві зв'язки між явищами та фактами, наводити власні приклади, робити висновки. Відповідь загалом логічно обґрунтована, повна, проте наявні окремі несуттєві помилки, неточності. Практичні завдання виконано на достатньому рівні.
3	Здобувач/здобувачка освіти виявляє часткове розуміння основних положень теоретичного матеріалу, нездатний/-а до обґрунтування та аргументації відповіді, недостатньо володіє категорійним апаратом, не використовує додаткову літературу. Практичні завдання виконано, проте наявні помилки, неточності.
2	Здобувач/здобувачка освіти має фрагментарні знання, здатний/-а відтворити меншу частину навчального матеріалу, під час відповіді припускається суттєвих фактичних помилок. Практичні завдання виконано, проте наявна значна кількість помилок і неточностей.
1	Здобувач/здобувачка освіти не володіє навчальним матеріалом, не розуміє змісту теоретичних питань і практичних завдань.
0	Здобувач/здобувачка освіти не володіє навчальним матеріалом, не розуміє змісту теоретичних питань і практичних завдань.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання здобувача освіти у формі обов'язкового складання екзамену.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, здійснюється на добровільній основі та передбачає підтвердження того, що здобувач освіти досяг результатів навчання, передбачених ОПП, за якою він навчається. Визнанню

можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають і освітньому компоненту в цілому, і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, які передбачені програмою (силабусом) освітнього компонента. Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, відбувається в семестрі, що передує семестру початку вивчення освітнього компонента, або першого місяця від початку семестру, враховуючи ймовірність непідтвердження здобувачем результатів такого навчання відповідно до Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки (<https://surl.lu/msojea>). Для визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, рекомендовано участь у вебінарах, тренінгах та ін. (за умов наявності документального підтвердження (сертифікат, довідка) на платформах: Prometheus, EdEra, Edway, ITeacher, О.Університет, Всеосвіта, На урок, Дія.Освіта, ГС «Освіторія», Всеукраїнська школа онлайн («Мої курси. Українська мова») та ін.

Здобувачам освіти, які брали участь у роботі конференцій, семінарів, підготовці наукових публікацій, конкурсах студентських наукових робіт, тощо й досягли значних результатів, може бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю з відповідного ОК:

- виступ із доповіддю на секційному засіданні конференції, участь у майстер-класі – 5 балів;
- проходження вебінарів, тренінгів, воркшопів та інших видів неформальної освіти в межах тематики освітнього компонента – до 5 балів (сертифікат обсягом 30 год і більше – 5 балів, 1 бал за 6 годин/0,2 кредити);
- підготовка наукової публікації у збірнику тез – 2 бали, у фаховому журналі – 5 балів;
- призове місце у II етапі Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт – 20 балів (10 балів за наукову роботу, 10 балів за додатки до роботи (навчальні посібники, електронні та друковані матеріали).

Порядок присудження додаткових балів затверджено на засіданні кафедри теорії і методики початкової освіти (витяг із протоколу засідання кафедри № 2 від 29.08.2025).

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання здобувача освіти у формі обов'язкового складання екзамену.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, здійснюється на добровільній основі та передбачає підтвердження того, що здобувач освіти досяг результатів навчання, передбачених ОПП, за якою він навчається. Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають і освітньому компоненту в цілому, і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, які передбачені програмою (силабусом) освітнього компонента. Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, відбувається в семестрі, що передує семестру початку вивчення освітнього компонента, або першого місяця від початку семестру, враховуючи ймовірність непідтвердження здобувачем результатів такого навчання відповідно до Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки (<https://surl.lu/msojea>). Для визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, рекомендовано участь у вебінарах, тренінгах та ін. (за умов наявності документального підтвердження (сертифікат, довідка) на платформах: Prometheus, EdEra, Edway, ITeacher, О.Університет, Всеосвіта, На урок, Дія.Освіта, ГС «Освіторія», Всеукраїнська школа онлайн («Мої курси. Українська мова») та ін.

Здобувачам освіти, які брали участь у роботі конференцій, семінарів, підготовці наукових публікацій, конкурсах студентських наукових робіт, тощо й досягли значних результатів, може бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю з відповідного ОК:

- виступ із доповіддю на секційному засіданні конференції, участь у майстер-класі – 5 балів;
- проходження вебінарів, тренінгів, воркшопів та інших видів неформальної освіти в межах тематики освітнього компонента – до 5 балів (сертифікат обсягом 30 год і більше – 5 балів, 1 бал за 6 годин/0,2 кредити);
- підготовка наукової публікації у збірнику тез – 2 бали, у фаховому журналі – 5 балів;
- призове місце у II етапі Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт – 20 балів (10 балів за наукову роботу, 10 балів за додатки до роботи (навчальні посібники, електронні та друковані матеріали)).

Порядок присудження додаткових балів затверджено на засіданні кафедри теорії і методики початкової освіти (витяг із протоколу засідання кафедри № 2 від 29.08.2025).

Політика щодо відвідування занять

Відвідування занять дає можливість отримати задекларовані загальні та фахові компетентності, вчасно та якісно виконати завдання. Відвідування занять є обов'язковим.

З поважних причин (наприклад, хвороба (довідка від сімейного лікаря), працевлаштування за фахом (довідка з місця роботи)) навчання може відбуватися за індивідуальним графіком (онлайн) за погодженням із деканом факультету. Лекційні заняття не відпрацьовуються, але знання лекційного матеріалу обов'язкове. До практичних занять здобувачі освіти готують навчально-методичні кейси (електронні, рукописні, друковані) та презентують їх в аудиторії із застосуванням мультимедійної презентації та сучасних інструментів освітнього процесу (інфографіки, інтелект-карти, таблиці, схеми, інтерактивні стрічки, діаграми і т. ін.). Пропуски практичних занять відпрацьовуються: здобувач освіти опрацьовує тему самостійно, виконує практичні завдання до теми, укладає навчально-методичні кейси. На консультаціях здобувач освіти має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми.

Політика щодо деделайнів та перескладання

Перескладання будь-яких видів робіт, передбачених силабусом освітнього компонента, з метою підвищення підсумкової модульної оцінки не дозволяється.

Здобувач освіти може додатково скласти на консультаціях із викладачем ті теми, які він пропустив/-ла протягом семестру (з поважних причин), таким чином покращивши свій результат рівно на ту суму балів, яку було виділено на пропущені теми.

Заборгованість із модуля повинна бути ліквідована здобувачем у позааудиторний час до початку підсумкового контролю з наступного модуля. Кінцевий термін ліквідації заборгованості з модульного контролю обмежується початком заліково-екзаменаційної сесії.

Повторне складання екзаменів допускається не більше як два рази з кожного освітнього компонента: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

Політика щодо академічної доброчесності

Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися академічної доброчесності відповідно до норм загальнолюдських та європейських цінностей, Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», «Про запобігання корупції», Цивільного Кодексу України, Статуту Волинського національного університету імені Лесі Українки, зокрема:

- не толерувати плагіат, списування, неправомірне використання чужих напрацювань;
- використовувати у навчальній або дослідницькій діяльності лише перевірені та достовірні джерела інформації та правильно оформляти покликання на використані інформаційні джерела;

- подавати на оцінювання лише самостійно виконану роботу, що не є запозиченою або переробленою з іншої, виконаною іншими особами; мінімальний відсоток унікальності – 60 %.

Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Списування під час контрольних та самостійних робіт, іспиту заборонені (зокрема, з використанням мобільних девайсів). Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких фактів – реагування відповідно до [Кодексу академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки](#).

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, здійснюється на добровільній основі та передбачає підтвердження того, що здобувач досяг результатів навчання, передбачених ОПП, за якою він навчається. Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають і освітньому компоненту в цілому, і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, які передбачені програмою (силабусом) освітнього компонента. Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, відбувається в семестрі, що передує семестру початку вивчення освітнього компонента, або першого місяця від початку семестру, враховуючи ймовірність непідтвердження здобувачем результатів такого навчання ([Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки](#)).

V. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль проходить у формі екзамену (іспиту). Присутність усіх здобувачів освіти на екзамені є обов'язковою. У випадку, якщо за результатами семестрового оцінювання здобувач освіти набрав 75 балів і більше, він може погодитись на набрану кількість балів, коли ж кількість балів менша 75 балів або здобувач освіти бажає набрати більше балів, він здає іспит.

Іспит з освітнього компонента проводиться в усно-практичній формі: здобувач освіти повинен підготувати усні відповіді на два запитання та виконати одне практичне завдання із тематики курсу.

Питання до екзамену

1. Предмет і завдання природничої освітньої галузі.
2. Принципи відбору і послідовності вивчення навчального матеріалу природничої освітньої галузі в початковій школі.
3. Класифікація природничих понять природничої освітньої галузі. Методика формування найпростіших природничих понять.
4. Методологічні основи методики викладання природничої освітньої галузі. і методи наукового дослідження.
5. Поняття методу навчання природничої освітньої галузі. Цілісний підхід до методу. Методи і прийоми у структурі методів навчання природничої освітньої галузі.
6. Планування та структурування змісту курсу природничої освітньої галузі. Особливості змістового забезпечення освітньої галузі природничої освітньої галузі.
7. Основні організаційні форми навчального процесу природничої освітньої галузі.
8. Місце і роль матеріальної бази в освітньому процесі курсу природничої освітньої галузі.
9. Принципи відбору змісту і побудови шкільного курсу «Я досліджую світ».
10. Організація позаурочної роботи учнів, її виховна роль та природоохоронна спрямованість.
11. Особливості проведення інтегрованих уроків.
12. Мета, завдання та види перевірки знань на уроках «Я досліджую світ».
13. Поняття про засоби навчання, їх види. Дидактичні вимоги до засобів навчання.

14. Взаємозв'язок урочної і позаурочної роботи.
15. Позакласна робота та її освітнє значення.
16. Інтегрований підхід до навчання у початковій школі.
17. Реалізація індивідуального та диференційованого підходу до вивчення освітнього компоненту.
18. Становлення методики викладання природничої освітньої галузі як педагогічної науки.
19. Міжпредметні зв'язки на уроках «Я досліджую світ» із дисциплінами початкової школи.
20. Екологічне виховання молодших школярів. Актуальні питання охорони природи при вивченні курсу природничої освітньої галузі.
21. Роль інтеграції у підвищенні якості проведення уроків «Я досліджую світ».
22. Особливості розвивального навчання. Розвивальний зміст природознавчої освіти.
23. Особливості викладання природознавства в сільській школі.
24. Самостійна робота на уроках «Я досліджую світ» учнів як засіб розвитку пізнавального інтересу молодших школярів.
25. Формування пізнавального інтересу учнів на уроках «Я досліджую світ».
26. Організація самостійної роботи на уроках «Я досліджую світ».
27. Формування найпростіших понять, первинних узагальнень.
28. Зміст, методи проведення та форми організації позакласної роботи.
29. Зв'язок методики викладання природничої освітньої галузі з іншими науками.
30. Завдання і зміст освітнього компоненту природничої освітньої галузі.
31. Словесні методи навчання, їх характеристика.
32. Організація фенологічних спостережень в природі. Методика ведення календаря природи та щоденника спостережень.
33. Спостереження – провідний метод вивчення природи в початкових класах. Ведення спостережень за неживою та живою природою.
34. Характеристика засобів наочності. Комплексне застосування засобів наочності в навчанні природничої освітньої галузі.
35. Диференціація та індивідуалізація на уроках «Я досліджую світ».
36. Мультимедійні та технічні засоби навчання, методика їх використання у процесі вивчення природничої освітньої галузі.
37. Міжпредметні зв'язки природничої освітньої галузі з дисциплінами середньої школи.
38. Використання наочних посібників у процесі вивчення природничої освітньої галузі.
39. Самостійна робота учнів у процесі вивчення природничої освітньої галузі.
40. Основні типи уроків природничої освітньої галузі у початковій школі.
41. Здійснення міжпредметних зв'язків на уроках «Я досліджую світ», образотворчого мистецтва та трудового навчання.
42. Роль докільця в естетичному вихованні дітей.
43. Практичні методи навчання, їх характеристика.
44. Здійснення народознавчого підходу у навчанні учнів Нової української школи.
45. Наочні посібники. Види наочних посібників. Дидактичні вимоги до них. Методика роботи з різними видами наочних посібників.
46. Використання місцевого матеріалу на уроках «Я досліджую світ».
47. Специфіка організації роботи дітей з підручником, щоденником спостережень.
48. Організація дослідницької роботи на шкільній навчально-дослідній ділянці і в куточку живої природи.
49. Ігрова діяльність на уроках «Я досліджую світ» у 1-2 класах.
50. Проблеми охорони природи у процесі вивчення природничої освітньої галузі.

51. Використання матеріалу з валеології у процесі вивчення природничої освітньої галузі.
52. Літні завдання як один із видів позаурочної роботи.
53. Роль домашніх завдань в оволодінні молодшими школярами навичками самостійної роботи.
54. Використання усної народної творчості у процесі природничої освітньої галузі.
55. Основні вимоги до підбору матеріалу для куточка живої природи.
56. Формування в учнів початкової школи географічних понять.
57. Формування в учнів початкової школи біологічних понять.
58. Комбінований урок: структура, методика проведення.
59. Урок-екскурсія: структура, методика проведення.
60. Предметний урок: структура, методика проведення.
61. Географічний майданчик, його влаштування та обладнання.
62. Розповідь: роль у вивченні природничої освітньої галузі; методичні вимоги.
63. Бесіда на уроках «Я досліджую світ». Види бесід; вимоги до постановки запитань; застосування різних видів бесід.
64. Аналіз природничого матеріалу у 1-му класі.
65. Урок засвоєння нових знань: структура та методика проведення.
66. Нестандартні уроки вивчення природничої освітньої галузі.
67. Дослід як метод пізнання природи. Місце дослідів у навчальному процесі. Демонстраційні та лабораторні досліді.
68. Методичні вимоги до постановки дослідів та практичних робіт. Досліді з ґрунтом у початковій школі на уроках «Я досліджую світ»
69. Аналіз природничого матеріалу у 3-му класі.
70. Домашнє завдання як один з видів позаурочних занять. Види домашнього завдання.
71. Предметний урок, його значення і структура.
72. Методика роботи з планом і картою. Вимоги до показу карти.
73. Особливості організації роботи з приладами.
74. Куточок живої природи у початковій школі. Його оснащення та значення.
75. Методичні вимоги до постановки дослідів та практичних робіт. Досліді з водою у початковій школі на уроках «Я досліджую світ».
76. Методика проведення практичної роботи з термометром.
77. Методика формування понять про диких і свійських тварин.
78. Методика формування понять про органи рослин. /Фрагмент уроку/
79. Аналіз природничого матеріалу у 3-му класі.
80. Методика роботи з підручником, щоденником спостережень у процесі вивчення природничої освітньої галузі.
81. Методика формування поняття «форма земної поверхні».
82. Письмова перевірка знань і вмінь учнів на уроках «Я досліджую світ»: види, методика проведення.
83. Методика проведення експериментальної перевірки знань і вмінь учнів на уроках «Я досліджую світ».
84. Методика проведення практичної роботи з компасом у процесі вивчення природничої освітньої галузі.
85. Методика формування поняття «природне угруповання» у процесі вивчення природничої освітньої галузі.
86. Методика формування поняття «корисні копалини» у процесі вивчення природничої освітньої галузі.
87. Методика формування поняття «природна зона» у процесі вивчення природничої освітньої галузі.

88.Методика організації підведення підсумків спостережень, проведених молодшими школярами за сезон.

89. Інноваційні технології вивчення природничої освітньої галузі.

90. Особливості розвивального навчання у процесі вивчення природничої освітньої галузі.

VI. Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітнього компонента

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90–100	Відмінно	A	відмінне виконання
82–89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75–81	Добре	C	загалом хороша робота
67–74	Задовільно	D	непогано
60–66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1–59	Незадовільно	Fx	Необхідне перескладання

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна література

1. Андрусенко І. В. Я досліджую світ : підруч. інтегрованого курсу для 1 кл. закл. загальн. середн. освіти (у 2-х частинах) : Частина 1 /І.В. Андрусенко, Н.В. Котелянець, О.В. Агеєва. Київ : Грамота, 2018. 96 с.

2. Андрусенко І. В. Я досліджую світ : підруч. інтегрованого курсу для 1 кл. закл. загальн. середн. освіти (у 2-х частинах) : Частина 2 /І.В. Андрусенко, Н. В. Котелянець, О. В. Агеєва. Київ : Грамота, 2018. 96 с.

3. Андрусенко І. В. Я досліджую світ : підруч. для 2 кл. закл. загальн. середн. освіти (у 2-х частинах). Частина 1. Київ : Грамота, 2019. 96 с.

4. Вдовенко В. В. Я досліджую світ : підруч. для 2 кл. закл. загальн. середн. освіти (у 2-х частинах) /В.В. Вдовенко, Н.В. Котелянець, О.В. Агеєва. Частина 2 (Інформатика та технології). Київ : Грамота, 2019. 96 с.

5. Волощенко О.В. Я досліджую світ. Робочий зошит №2 до підручника О.В. Волощенко, О.П. Козак. СВІТИЧ. 2020. 53с.

6. Гільберг Т.Г. Я досліджую світ : підруч. для 4 кл. закл. заг. середн. Освіти. (У 2-х ч.): Ч.1 /Тетяна Гільберг, Світлана Тарнавська, Ніна Павич. Київ : Генеза, 2021. 160 с. : іл

7. Грущинська І. В. Я досліджую світ Підруч. інтегрованого курсу для 3 кл. закл. загальн. середн. освіти (у 2-х частинах): Ч.1 /Грущинська І.В, З.М.Хитра, І.І. Дробязко. Київ : УОВЦ «Оріон», 2020. 112с.

8. Грущинська І.В. Я досліджую світ. Підручник для 2 класу закладів загальної середньої освіти (у 2-х частинах) : Ч. 1 //І.В Грущинська, І.І. Хитра. Київ: УОВЦ «Оріон», 2019. 144 с.

9. Грущинська І.В. Я досліджую світ. 1 клас НУШ . Робочий зошит. ЧАСТИНА 1 (до підр. І.В.Грущинської). Київ : Оріон 2018. 56 с.

10. Державний стандарт початкової освіти. *Початкова школа*. від 24 липня 2019 р. № 688.

11. Жаркова І. НУШ. Я досліджую світ : робочий зошит інтегрованого курсу для 1 класу ЗЗСО. У 2 ч. Ч. 1 (до підручн. І Жаркової, Л. Мечник). 2018. 64 с.
12. Засекіна Т. М. Інтеграція в шкільній природничій освіті: теорія і практика: монографія. Київ : Педагогічна думка, 2020. 400 с.
13. Інноваційні технології в початковій школі. / Упорядник О.Кондратюк. Київ : Шк. світ, 2018. 112с. (Бібліотека шкільного світу)
14. Я досліджую світ : підруч. для 4 кл. закл. загальн. середн. освіти (у 2-х частинах): Ч.1 / Т.В. Воронцова, В.С.Поламаренко, І.В.Лаврентева, О.Л.Хомич та ін. Київ : В.-о «Алатон». 2021. 152с.

Додаткова література

1. Амосова М.Н. Славная осень. *Начальная школа*. 2006. №9. С. 78–80.
2. Балашова С. «Я досліджую світ». 1 клас. *Початкова школа*. 2020. №5. С. 36–37.
3. Водолазська Т. Методи пізнання свого довкілля вибирають діти. *Початкова школа*. 2019. № 3. С.38–40.
4. Городецька А. Засідання екологічного клубу «Лісовичок». *Початкова школа*. 2012. №7. С. 32–35.
5. Грушинська І. Вивчаємо свійських тварин. *Початкова школа*. 2021. № 2. С.37–40.
6. Грушинська І. Реалізація сезонного принципу навчання у процесі вивчення курсу «Я у світі». *Початкова школа*. 2014. №4. С.18–22.
7. Заушникова І. З досвіду роботи за підручником «Я досліджую світ» для 2 класу. *Початкова школа*. 2017. №5. С.15–18.
8. Пріма Р. М., Рославець Р. М., Буднік С. В. Курсові роботи з методик навчання освітніх галузей у Новій українській школі: Методичні рекомендації до написання та захисту курсових робіт. Луцьк : ФОП Мажула Ю. М., 2022. 56 с.
9. Рославець Р. М. Навчально-методичні рекомендації до вивчення ОК «Методика навчання природничої освітньої галузі». Луцьк : ФОП Мажула Ю.М., 2023. 69 с.
10. Рославець Р., Орлова С. Предметна природнича компетентність – одна з головних рис професійності вчителя. *Acta Paedagogica Volynienses*. 2021. Випуск 3. С. 51–56.
11. Рославець Р., Пріма Д., Орлова С. Методика навчання інтегрованого курсу «Я досліджую світ» (природнича, соціальна і здоров'язбережувальна освітня галузь) у початковій школі : навч.-метод. посіб. для студ. вищ. пед. навч. закладів ОПП «Початкова освіта». Луцьк : ФОП Мажула Ю.М., 2022. 224 с.
12. Рославець Р.М., Орлова С.І. Формування екокультури особистості молодшого школяра в контексті екологічного виховання. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Сер. Педагогічні науки*. 2019. № 2.(386) С. 29–33.
13. Рославець Р.М. Дослідницька компетентність педагога – важливий фактор творчого розвитку молодших школярів. Вектори розвитку науки, освіти та технологій в умовах глобалізації : збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції (Полтава, 12 березня 2025 р.). Полтава : ЦФЕНД, 2025. 87с. С.10-11

Інтернет-ресурси

1. Державний стандарт базової середньої освіти (Постанова Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. №898). URL: <https://cutt.ly/WHyJPDi>
2. Модельна навчальна програма «Довкілля. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Григорович О.В.). URL: https://drive.google.com/file/d/1kmY0o_G4MHgZxbouHYEzk6DYGIYzyQt5/view
3. Модельна навчальна програма «Пізнаємо природу. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Шаламов Р. В., Каліберда М. С., Григорович О. В., Фіцайло С. С.). URL: https://drive.google.com/file/d/16E0INMV6rPP5V11WXdR5hZixUgozH_lo/view

4. Модельна навчальна програма «Пізнаємо природу. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Бобкова О. С.). URL: <https://drive.google.com/file/d/1K8z-YGiJBYziNDQAo0tmuyIZdWzrc9Z1/view>
5. Модельна навчальна програма «Пізнаємо природу». 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Коршевнік Т. В.). URL: https://drive.google.com/file/d/1gkUtn5LuHCaxHrZm-5x-8ASCI_DXfPmf/view
6. Модельна навчальна програма «Пізнаємо природу». 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Біда Д. Д., Гільберг Т. Г., Колісник Я. І.). URL: <https://drive.google.com/file/d/1ZyHn0xenLSamd4G4nsw2cyFr488aHZU/view>
7. Модельна навчальна програма «Природничі науки. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Білик Ж. І., Засекіна Т. М., Лашевська Г. А., Яценко В. С.). URL: https://drive.google.com/file/d/1pJq_wshmZ95_nInpm8sUPXPOjxROdg_t/view
8. Модельні навчальні програми природничої освітньої галузі: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/modelninavchalni-programi-dlya-5-9-klasiv-novoyi-ukrayinskoyi-shkoli-zaprovadzhuysyapoetapno-z-2022-roku>
9. Наказ МОН «Про затвердження методичних рекомендацій щодо організації освітнього простору Нової української школи» від 23 березня 2018 року №283. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nop/3metodichnirekomendatsii.pdf>
10. Наказ МОН «Про затвердження типового переліку засобів навчання та обладнання для навчальних кабінетів і stem-лабораторій» від 29 квітня 2020 року № 574. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-tipovogopereliku-zasobiv-navchannya-ta-obladnannya-dlya-navchalnih-kabinetiv-i-stemlaboratorij>
11. Наказ МОН «Про затвердження типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти» від 19 лютого 2021 року №235. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-tipovoyi-osvitnoyi-programi-dlya5-9-klasiv-zagalnoyi-serednoyi-osviti>
12. Нова українська школа : веб-сайт. URL : <https://nus.org.ua>
13. Нова українська школа: порадник для вчителя / за заг. ред Н. М. Бібік. Київ : Літера ЛТД, 2018. 160 с. URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/news/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8/2018/12/12/11/20-11-2018rekviz.pdf>
14. Пометун О. І. Нова українська школа: розвиток критичного мислення учнів початкової школи: навч.-метод. посіб. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2020. 192 с. URL : <https://lib.imzo.gov.ua/navchalno-metodichn-posbniki/dlya-pedagogchnikh-pratsvnikv/navchalno-metodichniy-posbnik-nova-ukrainska-shkola-kritichnogo-mislennya-v-uchniv-pochatkovo-shkoli/>
15. Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1–4 класів закладів загальної середньої освіти : Наказ МОН України від 13.07.2021 р. № 813. URL : <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-metodichnih-rekomendacij-shodo-ocinyuvannya-rezultativ-navchannya-uchniv-1-4-klasiv-zakladiv-zagalnoyi-serednoyi-osviti>
16. Про затвердження професійного стандарту за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)»: Наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 23.12.2020 р. № 2736-20. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v2736915-20#Text>
17. Про затвердження типових освітніх програм для 1–2 класів закладів загальної середньої освіти : Наказ МОН України від 08.10.2019 р. № 1272. URL : <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-tipovih-osvitnih-program-dlya-1-2-klasiv-zakladiv-zagalnoyi-serednoyi-osviti>
18. Про затвердження типових освітніх програм для 3–4 класів закладів загальної середньої освіти : Наказ МОН України від 08.10.2019 р. № 1273. URL :

<https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-tipovih-osvitnih-program-dlya-3-4-klasiv-zakladiv-zagalnoyi-serednoyi-osviti-1273>

19. Про затвердження Типового переліку засобів навчання та обладнання для навчальних кабінетів початкової школи : Наказ МОН України від 07.02.2020 р. № 143. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0258-20#Text>

20. Роль педагога у формуванні пізнавальної активності здобувача початкової освіти. Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Формування готовності до інноваційної професійної діяльності майбутніх фахівців: теорія і практика» (Запоріжжя, 17.05.2024) Запоріжжя – 2024. С. 176-179

21. Фідкевич О. Л., Богданець-Білоskalенко Н. І. Теорія і практика формувального оцінювання у 3–4 класах закладів загальної середньої освіти : навч.-метод. посіб. для пед. працівників. Київ : Генеза, 2020. 96 с. URL : <https://lib.imzo.gov.ua/navchalno-metodichn-posbniki/dlya-pedagogchnikh-pratsvnikv/20201005/>

22. Фідкевич О., Бакуліна Н. Теорія і практика формувального оцінювання у 1–2 класах закладів загальної середньої освіти : навч.-метод. посіб. Київ : Генеза, 2019. 64 с. URL : https://lib.imzo.gov.ua/navchalno-metodichn-posbniki/dlya-pedagogchnikh-pratsvnikv/navchalno-metodichniy-posbnik-nova-ukrainska-shkola-teorya--praktika-formuvalnogo-otsnyuvannya-u-1-2-klasakh-zakladv-zagalno-seredno-osviti-avt-fdkevich-o-l-bakulna-n-v_1/

23. Цимбалару А. Д. Нова українська школа: освітній простір учня початкової школи: навч.-метод. посіб. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2020. 160 с. URL : <https://lib.imzo.gov.ua/navchalno-metodichn-posbniki/dlya-pedagogchnikh-pratsvnikv/navchalno-metodichniy-posbnik-nova-ukrainska-shkola-osvtny-prostr-uchnya-pochatkovo-shkoli/>

24. Я досліджую світ 1 клас. / Ірина Жаркова. Підручник для Нової української школи. 2018 <https://pp-books.com.ua/uploads/Books...> <https://pp-books.com.ua>

25. EdEra — студія онлайн-освіти. URL : <https://www.ed-era.com/>

26. LearningApps.org : веб-сайт. URL : learningapps.org